

Bidrag til Liturgi-debat fra Præstevang Kirke

Præstevang Kirke finder den igangsatte debat om liturgi i folkekirken vigtig. Vi har derfor dels drøftet oplæggene fra de forskellige arbejdsgrupper på et menighedsrådsmøde og dels holdt en temadag om vores tanker i den forbindelse. Vi har yderligere sat fokus på emnet i forbindelse med afholdelse af menighedens dag i juni måned 2020. Ved begge debatter blev de udsendte samtalekort anvendt.

På baggrund af ovenstående drøftelser er vi nået frem til nedenstående kommentarer, som, vi håber, vil indgå i biskoppernes endelige vurdering. Det er for os først og fremmest væsentligt, at eventuelle ændringer vil medvirke til at opleve det guddommelige, som det forkyndes i kristendommen med baggrund i evangelierne og bekendelsesskrifterne. Det er her, kirken har sin betydning og mission i samfundet!

1) Om autorisation – Frihed eller fasthed/Genkendelighed eller ej?

Helt overordnet set er det vores opfattelse, at der bør være en genkendelighed fra kirke til kirke, når det drejer sig om de centrale dele af en højmesse, herunder sakramenterne. Andre typer gudstjenester, f.eks. 'spaghettigudstjenester', ungdomsgudstjenester, temagudstjenester og lignende bør være mere frie med hensyn til indhold og forløb.

Vi anser det således for væsentligt, at der på den pågældende søndag til højmassen læses over de samme skrifter således, at menigheden kan følge med, og teksterne følger samme rytme i kirkeårets gang. At der også globalt og økumenisk er sammenlignelighed giver oplevelsen af fællesskab og historisk betydning en ekstra dimension.

Salmevalg og musik bør tilpasses teksternes budskab (se mere nedenfor), men her bør hver kirke kunne følge sig egen stil, f.eks. om der vælges nye eller gamle salmer og om musikken er traditionel orgelmusik eller nyere musik på alternative instrumenter (flygel, guitar, violin eller andet), ligesom det bør kunne varieres efter behov.

Styrken ved folkekirken og det, at der er så mange kirker inden for et forholdsvis lille geografisk område, ligger bl.a. i, at menigheden kan vælge en præst og en kirke, der passer til vedkommendes eget trosforhold og temperament inden for et forholdsvis bredt spektrum.

Det betyder så også, at det må være op til præsten (i samarbejde med menighedsrådet) at sammensætte bøn og nærmere forløb af gudstjenesten i henhold til nærmere vejledninger.

2) Om gudstjenestens liturgi

Meningen, som vi ser det, er at 'holde grundfortællingen levende'; at evangeliet gives 'krop' og gøres levende og nærværende for menigheden. Gudstjenesten skal skabe og vedligeholde en relation til Gud og til menigheden. Fællesskabet skabes i sangen og gennem nadveren. Det er derfor vigtigt, at den enkelte kirke kan tilpasse dele af gudstjenesten til netop den menighed, der er knyttet til den pågældende kirke, med den variation, der også typisk vil være inden for menigheden.

Vi har i denne forbindelse koncentreret os om højmessens liturgi. Det er for os – og vores menighed – vigtigt, at musik og salmesang understøtter forkyndelsen og sammen med tekstlæsning, bønner m.v. udgør et sammenhængende hele – som et kunstværk, der skal ses og opleves i sin helhed. Menighedens deltagelse i svar og sang er med til at skabe det fællesskab, der er grundlæggende for kirken og oplevelsen af højmissen.

Vedrørende selve teksterne er det overordnet set af betydning, at traditionen bevares. Der er i denne debat talt meget om 'sproget'. Da det danske sprog udvikler sig løbende, opstår et ønske om at gøre teksten og sproget i kirken mere moderne og tidssvarende. Det er imidlertid for os helt afgørende, at sproget ikke forfladiges, men at det gerne må 'løfte op'. Der må godt fortsat være 'mystik' i sproget, der bør være en fornemmelse af og forståelse for, at vi i gudstjenesten oplever noget helligt, og at det har sit særlige sprog. Det gør ikke noget, at der er ord, der ikke umiddelbart forstås. Et eksempel på en forfladigelse er, at den nye Bibel 2020 nævner, at Jesus 'er taget af sted', når kvinderne står ved graven, i stedet for, at han er 'opstået'. Hvor er han dog 'taget hen', kan man tænke...

Når man ønsker at etablere et venskab/en ny relation, bruger man tid på den person og lærer efterhånden, hvad der er vigtigt i netop den relation. På samme måde kan og bør en person ikke forvente, at en gudstjeneste forstås ved første oplevelse.

Prædikenen har i den forbindelse en vigtig funktion med at skabe forståelse for og indlevelse i teksterne, der altid kan relateres til nutiden. Det er jo netop det meget værdifulde i Bibelens tekster, at de beskæftiger sig med almindelige livsvilkår, der også er gældende i dag. Som eksempel på en lille ændring, vi har set hensigtsmæssig i vores kirke, er, at det i stedet for indgangsbøn, der læses af kordegn eller menighed, er præsten, der starter med den apostolske velsignelse og derefter i den indledende bøn kort nævner, hvad kernen i dagens evangelium er. Dette er med til at skabe en rød tråd i gudstjenestens forløb lige fra den indledende bøn.

Et ønske om at tiltrække yngre og flere mennesker til kirken vil efter vor opfattelse ikke lykkes med et hurtigt 'fix' med ændring af 'hævdvundne' og indgroede udtryk og formuleringer. Her kunne man i stedet se på selve tidspunktet for højmissen, ligesom en bedre og hyppigere tilstedeværelse fra folkekirkens/præsternes side i samfundsdebatten og en bredere debat om tro og kirke kan skabe fornyet interesse og deltagelse.

3) Om sakramenterne dåb og nadver

Ved udøvelsen af sakramenterne bliver det endnu mere vigtigt, at der bevares en oplevelse af noget helligt og ja, måske mystisk.

Nadveren

Vi finder det meget positivt, at nadveren nu er en fast del af højmessen, og vi har i vor kirke bred deltagelse i nadveren. Deltagelse i nadveren er efter vor opfattelse en væsentlig del af at skabe en fællesskabsfølelse. Den meget direkte kontakt mellem præsten og den enkelte deltager i nadveren, når brødet/vinen uddeles, er med til at gøre nadveren til en særlig og personlig oplevelse.

Vi er bekendt med, at nogle kirker har arbejdet for at ændre nadverens sprog og udtryk, men her må vi erkende efter at have set nærmere på de nye formuleringer, at vi *ikke* mener, at det fører til en bedre forståelse af, hvad nadveren drejer sig om, måske tværtimod. Nadverens under er i sig selv uforståelig, og det må den godt blive ved med at være, nemlig 'et under', der ikke skal forklares og udpindes.

Dåben

Vi ser med bekymring på tendensen til, at unge forældre fravælger dåben, ofte med en bemærkning om, at de ikke vil tage beslutningen på deres barns vegne. Det kunne tyde på, at der netop omkring dåben er brug for en nytænkning, dog uden at dåbsritualet ændres som sådan.

Det, der ofte nævnes af unge mennesker, er udfordringen med, at de skal sige 'ja' på barnets vegne til 'at barnet *tror*'... Ofte er forældrene selv i tvivl om, hvad der ligger i troen, og om de selv tror.

Da 'tro' kan ses som en gave, en gave vi modtager, når vi er *åbne* for at tro, kunne det måske være gavnligt, hvis præsten i stedet tilspørger, om du '*ønsker* at tro'... Altså: '*Vil* du tro på Gud... m.v.' Til det kan det være lettere – og måske ærligere - at sige 'ja', hvis man er i tvivl.

Selv om dåbsritualet helst skal ligge helt fast fra kirke til kirke efter vor opfattelse, er det vigtigt, at faddertiltalen kan ske mere frit, så faddernes rolle i barnets liv kan udfoldes og netop fortælles i et sprog, der siger noget for fadderne; at præsten kan gøre det klart for fadderne, at de har en særlig rolle for barnet under dets opvækst, også når forældrene lever.

